

SLOVENSKI NAROD

Izjava: vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike — inserati do 80 petit vrti a din 100 vrti a din 250 do 300 vrti a din 3. večji inserati petit vrti a din 4. Popust po dogovoru inserati davek posebej — Slovenski Narod veja mesečno v Jugoslaviji din 12. za inozemstvo din 25. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko upravništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Odlčilni prekret na Madžarskem:

Zmaga parlamenta ali diktatura Imredya?

Po razkolu v vladni stranki, iz katere je izstopilo 67 poslancev, je vlada včeraj ostala v parlamentu v manjšini in je morala podati ostavko — V jedru gre za borbo med parlamentom in diktatorskimi težnjami Imredya?

BUDIMPESTA, 24. novembra. V notranji politiki je nastal senzacionalen prekret. V vladni stranki je prišlo do razkola, v parlamentu pa je Imredyjeva vlada včeraj ostala v veliki manjšini. Imredy, ki se je še pred tednom dni ponašal, da ima za seboj pretežno večino madžarskega naroda in ki je koval dalekosežne načrte, je nenečikano obsegel med dvema stoloma.

Od monakovske konference dalje se je Imredy skupno vdnjal madžarskim šovinističnim in iridentističnim krogom.

ter gradil svojo zunanjost politiko na njihove zahteve. Želec dati svoji zunanjosti politiki čim večjega poudarka, je celo sam hujškal ekstremne desničarske kroge, da so stopnjevali svoje zahteve. Ko se mu je posrečilo zopet pridobiti nekdanje pokrajine, ki so bile s trianonsko mirovno pogodbo priznane Češkoslovaški, je upal da se mu bo posrečil tudi drugi del njegovih načrtov, to je:

Uvedba autoritativnega režima.

V to svrhu si je na svečani seji, na kateri so bile ratificirane nove državne meje napram Češkoslovaški, v valnu navdušenja izposloval tudi pooblaščeni zakon. Obenem je preosnova svoje vlade in se sedaj pripravljal, da do kraja izvede svoje načrte.

Med tem pa je nastal v razpoloženju madžarske javnosti velik prekret. Madžarska javnost, zlasti desničarski krogi, so bili

nezadovoljni z ureditvijo meje napram Podkarpatski Ukrajini.

Zahtevali so da se Madžarska, če treba tudi s silo polasti cele Podkarpatske Ukrajine, da pride tako do skupne meje s Poljsko. Vlada je bila v načelu pripravljena ugoditi tej zahtevi in je tudi že odredila koncentracijo madžarske vojske na meji ter čakala samo še na ugoden trenutek. Med tem pa je prišla ostra demarsa Berlina,

ki je zahteval, da Madžarski takoj ustavi tako akcijo Imredy je bil zaradi tega prisiljen ustaviti to akcijo, kar je naravnov izvral v razbrzanih šovinističnih krogih veliko ogorčenje.

Na drugi strani pa so razne reforme, ki jih je napovedala vlada in ki jih je namernaval izvesti s pomočjo zaslišnih uredov, izvrale

nezadovoljstvo veleposostnikov.

Zlasti so se bali agrarne reforme. V ponedeljek popoldne je Imredy skupno sej vladne stranke, na kateri so razpravljali tudi

o parlamentarni reformi.

Imredy je hotel poslovnik poslanske zbornice izpremeniti tako, da bi bila vladna popolnoma neodvisna od parlamenta, ki bi ga bila za daloš dobro poslala na počitnice. Ta namera je še povzeta odpor proti vladi in po burni debati, je

67 poslancev izstopilo iz vladne stranke

in prešlo v opozicijski tabor.

V takem razpoloženju se je včeraj popoldne sestal madžarski parlament. Na tej seji bi se moral prideti razprava o vladni deklaraciji. Imredy pa je zahteval izpremembo dnevnega reda in vztrajal na tem, naj parlament najprej odobri mandate onih madžarskih poslancev, ki so bili poprej člani češko-slovaškega parlamenta. Ko se je parlement temu protivil, je hotel Imredy presekat razpravo s tem, da je

stavil vprašanje zaupnice.

Pri glasovanju pa je vlada na veliko prenešenje ostala v manjšini. Zaupnica je bila

odklonjena s 115 proti 94 glasovom.

Opozicija je sprejela izid glasovanja — velikim odobrom — in hujšnimi testi na vsej strani.

Seja parlamenta je bila nato takoj prekinuta Imredy je sklical sej ministarskega sveta, nato pa je odšel k regentu Horthyju da mu poroča o novo nastalem položaju. Po več ur trajajočem posvetovanju pri regentu Horthyju je Imredy ponovno sklical sej ministarskega sveta. Posvetovanja vlade so trajala globoko v noč. Imredy je

skušal obnoviti svojo okrnjeno vladno večino

s pritegnitvijo krščanske stranke, ki ima v parlamentu 17 poslancev in s pritegnitvijo 14 posancev iz novo pridobljenih pokrajin. Na ta način bi imela vlada zopet večino 125 glasov.

Tudi ta načrt se je izjavil.

Krščanska stranka se je pridružila opoziciji, poslanci iz njenih pokrajin pa so ostali neutralni. Sprito tega ni preostalo Imredyju nič drugačje, kakor da poda ostavko. Snoči ob 22 je ponovno odšel k regentu Horthyju in mu

predložil demisijo svoje vlade.

Regent Horthy je demisijo sprejal. Seja parlamenta so odgovlene za teden dni, med tem pa se bodo nadaljevali posvetovanja in konzultacije za sestavo nove vlade.

V političnih krogih z veliko napetostjo pričakujejo nadaljnji razvoj notranje politične krize. Vse kaže, da bo ta kriza imela za posledico

dalekosežno pregrupacijo političnih sil.

Ze sночи tako po prekiniti seje parlamenta, so se zbrali k skupni seji vsi poslanci, ki so glasovali proti vladi ter začeli razpravljati o osnovanju enotnega opozicijskega bloka pod vodstvom predsednika stranke malih kmetov Tabora Eckhardta ki te zadnje čase postal zelo popularen. V opozicijskem bloku bi se združili neodvisni mali kmetje, del krščanske gospodarske stranke in 67 poslancev vladne stranke, ki so prešli v opozicijo. S tem blokom bi sodelovali tudi socialisti. Ta blok bi štel 128 poslancev, računajo na tudi s tem da se mu bodo pridružili vsi poslanci iz novo pridobljenih pokrajin. S podporo socialistov bi imela opozicija na ta način v parlamentu blizu 150 glasov.

V političnih krogih je danes glavni predmet komentarjev

izjava Imredya

neposredno po glasovanju. Imredy je skušal opraviti svojo politiko ter je napovedoval velike reforme. Vlada je nameravala dočela reorganizirati vojsko in investi tudi predvojaško izobrazbo mladih Govoreč o nacionalni ideji je naglašal, da ne sme biti šovinistična v zvezi s tem je tudi izjavil.

madžarska vlada ne misli na kakko nasilno rešitev vprašanja Podkarpatske Ukrajine

ter da ne bo dopustila nobene akcije v tej smeri. Ta izjava je izvrala v javnosti tem večje začudjenje, ker je bilo

slopošno znano, da je baš vlada sama dala pobudo za teroristične akcije v Podkarpatski Ukrajini. Gleda Židov je napovedal nove zakone, ki naj bi židovski problem rešili končnovljavno.

Agrarna reforma

bis se moral takoj izvesti. V tolazjo veleposostnikov pa je naglasil, da se bo agrarna reforma nanašala le na ona posestva, ki obsegajo nad 500 ha obdelane zemlje. Prizadeti bodo le oni zemljiški posestniki, ki žive izven države, nato delniške družbe in ljudje, ki niso naklonjeni Madžarski. Napravljena bo tudi razlika med tistimi, ki svoja posestva dobro obdelujejo in med onimi, ki zemljo zanemarjajo. Srednji sloji od agrarne reforme sploh ne bodo prizadeti. Končno je Imredy še kategorično

zavračal sumničenje, da namera vvesti diktaturo.

V podkrepitet svojega demantija je tudi umaknil svoj predlog glede sprememb poslovnika parlamenta in izjavil, da bo vse zakonske predloge v smislu sedanjega poslovnika predložil v odobritev parlamentu.

V političnih krogih so razširjene glede rešitve krize

različne verzije.

Po eni verziji se bo moral Imredy ponovno umakniti in vrneti na svoj prejšnji položaj predsednika Narodne banke, po drugi verziji pa ne izklju-

NOVINARSKI KONCERT

odelovali bodo:
ge. Bravničarjeva, Heybalova,
Jerleva, Kopejeva, Majhleva,
g. Šimec, vojaška Grafike in
pevski zbor

PO KONCERTU

L E S

1. DECEMBRA Z 2 GODBAMA

NA TABORU

OB 20. URI

čujejo možnosti, da bo Imredy izkoristil pooblaščeni zakon in skušal vladati brez parlamenta, ki bi ga za daljšo dobo poslal na počitnice. Znano je, da je regent Horthy zelo naklonjen Imredyjevin načrtom in zato ni izključeno, da bo v tej borbi podlegel parlamentu.

Demobilizacija na pritisk Nemčije

BUDIMPESTA, 24. novembra. AA. Hasan: Madžarski vojaški krogi izjavljajo, da se je demobilizacija madžarske vojske že začela. Čete, ki so se zbrale na severni meji so se vrstile v svoje vojašnice. Vlada je namreč odredila, da naj oblast prevzamejo upravne oblasti.

20% oddaja židovskega premoženja Če to ne bo zadostovalo za kritje milijardne globe, bo odrejena še nadaljnja konfiskacija

BERLIN, 24. nov. br. Finančni minister je izdal podrobne določbe o izvajaju začnega o milijardni globi, ki je bila naložena Židom za umor poslanskoga tajnika v Parizu. Ta globi se bo po navdihih finančnega ministra izvršila v obliki 20-odstotne oddaje vsega židovskega premoženja. S tem bodo prizadeti ne samo oni Židje, ki so nemški državljanji, marveč tudi oni Židje, ki so z raznimi nemškimi zakoni izgubili nemško državljanstvo in se nimajo državljanstva kakrje države. Oddaja premoženja bo odrejena na osnovi popisa židovskega premoženja z dne 26. aprila 1938 ter se nanaša ne samo na premoženje Židov v Nemčiji, marveč tudi na vse premoženje, ki ga imajo v inozemstvu. Iz-

vetni so samo oni Židje, katerih skupno premoženje ne presegajo 5.000 mark. Oddaja premoženja bo izvedena v štirih enakih obrokih, ki zapadejo 15. decembra 1938, 15. februarja, 15. maja in 15. avgusta. Obenem so vse zavarovalnice dobile analog takoj izplačilo državnih blagajnatov vse zavarovalnino, ki bi jo morale plačati židovskim trgovcem in podjetnikom za skodo, ki je nastala pri zadnjih protižidovskih izgradnjah. Morebitni presežki preko ene milijarde zapadejo državi, ki pa ima pravico odrediti tudi še nadaljnjo oddajo premoženja, če z 20-odstotno konfiskacijo židovskega premoženja ne bo dosegena ena milijardna marka.

Chamberlain in Halifax v Parizu Danes dopoldne so se pričeli oficilni razgovori francoskih in angleških državnikov

PARIZ, 24. novembra. e. Angleški državnika ministrski predsednik Chamberlain in zunanjki ministr, lord Halifax sta prispeval ob 17.30 v Pariz. Na postaji sta ju sprejela ministrski predsednik Daladier in zunanjki minister Bonnet. Od tam sta se odpeljali v angleško poslanstvo. Pred postajo je bila zbrana velika množica, ki je angleška državnika živahnno pozdravljala ter vzklikala Angliji. Chamberlain je imel tudi to pot s seboj svoj legendarni dežnik. Na vogalu bulvara Denen in ulice Dunker je prišlo do manjših protidemonstracij. Slušati je bilo več vzklikov in žvižgov. Policia je arretirala tri demonstrante, ki pa so zatrjevali, da niso demonstrirali proti Chamberlainu in Halifaxu, temveč proti odredbam police. Chamberlain, Halifax, Daladier in Bonnet so sej všeči in jih je

snožni došli pomembne izjave.

V poučenih krogih zatrjujejo, da so se daneski določenci razgovori nanašajo na španško vprašanje, na polozaj na Dalinem vzhodu, na gospodarsko sodelovanje med Anglijo in Francijo in na vprašanje židovskih beguncov iz Nemčije.

Franciji grozi generalna stavka Levičarji napovedujejo, da bo ta stavka presegala vse dosedanje stavke v Franciji

PARIZ, 24. novembra. br. Francoški levičarji mrzljivo organizirajo velikopotezno protestno stavko proti zaslišnim uredbam vlade, s katerimi je podaljšan delovni čas in poslabšan socialni položaj delavcev. Vse delavške organizacije so se združile v enotnem strokovnem odboru, ki bo vodil generalno stavko, katero namernavajo proglašati že konec tega ali v začetku prihodnjega tedna. Kakor napovedujejo, bo ta stavka presegala vse dosedanje stavke v Franciji. Stavka je dozdaj potekla v miru in upajo, da bo že danes končana. Prav tako so orodniki izrazili tužitev kovinske tovarne v Dunquerque, ki so ji zasedli delavci.

da prepovali do nadaljnje vsa socialistična in komunistična zbravovanja. Med drugimi je prepovali tudi veliko protestno zbravovanje, ki so ga nameravali prirediti južri včeraj v Parizu.

LILLE, 24. novembra. br. Včeraj ob 15. je prefektura objavila, da je bilo na področju Valenciennes zasedeno 40 tovar. Stavka 26.000 delavcev. Orodnički in mobilna garda so začeli sistematično izpravljati tovarne. Stavka je dozdaj potekla v miru in upajo, da bo že danes končana. Prav tako so orodniki izrazili tužitev kovinske tovarne v Dunquerque, ki so ji zasedli delavci.

Ogorčenje proti Poljski in Madžarski Slovaki so hudo razočarani nad prijateljstvom Poljske in obljubami Madžarov

PRAGA, 24. nov. e. Med Slovaško in Madžarsko se je razvila ostra borba in kampanja. Veliko zadoščenje je vzbudil v vsej češkoslovaški javnosti ukrep slovaške vlade, ki je izjavila, da bo po Madžarjem povzročeno škodo Slovakinom način, da bo na Slovaškem živčim Madžarom zaplenila imetje Slovaški listi poročajo, da so madžarske oblasti zaprlje vse češkoslovaški šol v zasedenem ozemlju. Madžari niso izpolnili niti ene obljube Slovakinom. Slovenski listi vodič vodilni kampanjo tudi proti Poljakom, ki so jim bili Slovaki sicer vedno naklonjeni. Znani

slo

